

An © 2014 Gannas

Lowender 2014

Rag kan hag ilow dons ha lowender ny vydh tyller arall yn Kernow mis-Hedra 2014; dywgh dhe Borthpyran dhe'n Lowender Pyran, agan goel keskeltek meur, selys dre vras y'n Ostel Ponsmeur (skeusenn dhe-woeles).

An dydhyow poran hevlyna yw dy' Mergher an 15ves a vis Hedra bys yn dy'Sul an 19ves a vis-Hedra.

Pella derivadow a-dhiworth: www.lowenderperan.co.uk po a'n soedhva ☎ 01872 553413 rag tokynyow ha derivadow an dowlenn.

bagasow ilow ha donsya,
Lowender Pyran

An Gannas niver
454 mis-Hedra
2014 dyllys gans ©
Kowethas an Yeth
Kernewek ISSN
1469 705X

Ynys Pedrevan **derivys gans Lilian James**

Lilian a ros areth yn 2005 a-dro dhe Mary Phillips Watson, selys war lyver henwys *Lizard Island* (Ynys Pedrevan) gans Jillian Robertson. An hwedhel ma re beu treyls yn Kernewek gans Lilian ha'gan towl yw dyлло an keth istori avel kevres dres an misyow a syw.

An Farwel Diwettha

An nawves warn ugens a vis-Genver 1882: ynkleudhyans Mary Watson o an brassa dhe vos synsys Yn Tir an Vyghternes North bys y'n termyn na. Pobel a dheuth a-dhiworth pub le rag leverel 'Duw genes' dhe venyn pur golonnek. Hy bywnans a worfennas yn tristans meur. Byttegyns nys esa teylu Mary dhe'n ynkleudhyans ha meur a varth o henna dhe wir dhe buponan.

Mes yth esa baner bras gans an geryow ma yn lytherennow bras ha kler warnodho:

'Onan yw oll' kepar ha'n lavar Kernewek 'Onan hag Oll'. Bywnans Mary a veu aswonnyys bys yn diwedh hy bywnans.

Yn kever hy gour, Kapten Robert Watson, ev a verwis mis-Hedra 1894, den boghosek, truan ha heb arghans ha ganso kolonn drogh. Ny ankovas nevra mernans euthyk y wreg ha'y vab baban.

An Menkov

Dhe Cooktown, Tir an Myghternes, Ostrali, y sev men-kov tawesek.

Koloven gwynn gwrys gans marbel war ven pedrek; seulabrys yth esa warnodho dew dapp rag diwessa.

An re ma yw an geryow skrifys (yn Sowsnek) war an men-kov:

'Yn kovva Mestres Watson,

An venyn hardh a Ynys Pedrevan, Cooktown, Tir an Vyghternes Kledh, A.D 1881,

Drehevys 1886, Edward D'arcy, Mer.'

An Ger Diwettha

Hwedhel Mary Watson, skrifys y'n lyver 'Ynys Pedrevan' gans Jillian Robertson a gows yn kever kolonneker Mary ha'y skentoleth – gnas krev an Gernowes ma, neb a dheuth dhe'n tir ma, Ostrali, pell a-dreus an moryow a-dhiworth Kernow veurgerys.

Lies benyn yw anaswonnyys po anpoesek dhe istori mes sur ov vy bys y'n jydh ma yth avowyn gans marth ha goeth aga hevrohew dhe selveyn ostralek.

Diwedh

My 'garsa bos **bardhonek gans Anjela Duval** **treyls gans Ronan Tremel**

Pan welav vy rewys an gover
My 'garsa bos an Gwenton
Pan welav goleskys an peurva
My 'garsa bos koedh a luth
Pan welav briluenn igor
My 'garsa bos tykki-Duw
Pan welav lili-dowr an lynn
My 'garsa bos alargh gwynn !

Pan welav an Howl ow sedhi
My 'garsa bos lymner
Pan welav klav ow kodhav
My 'garsa bos yagheor
Pan glewav artydh ow kana
My 'garsa bos kan
Pan glewav an gwyns ow hwytha
My 'garsa bos telynn!

Pan glewav flogh ow hwerthin
 My 'garsa bos y vamm dhodho
 Pan gavav neyth penn-glow
 My 'garsa bos an oyow glas
 Pan welav benyn deg
 My 'garsa bos hy gweder-mires
 Pan dhehwello Nevenoe
 My 'garsa bos an Menez-Bre!'

(kynsa skrifys yn Bretonek, Metheven 1968)

Lyther a Alban
a-dhiworth Yowann Byghan
 (agan kesskrifer arbennik albanek)

Shetland (*Sealtainn* yn *Gàidhlig*), yw nysek is-arktek a neb kans ynys hag usi a'y groweth neb 110 mildir dhe'n gledhbarth a Albann. Rann Alban nans yw Reyth an Unyans a 1707, yth yw tyller flamm diblans, gans kemmys mell norgaghek ages albanek.

Mappa an ynysow

Devedhyans an hanow yw kepar ha Caithness, henn yw Tus an Gath (Caittland, Hetland, Hyetland, Zetland ha wostiwedh Shetland). Lavar koth an ynysow yw *Með lögum skal land byggja* (Gans an lagha y hwra tevi an vro). Hwetek ynys a'n kans ynys yw annedhys, mes an unn dre yw Lerwick.

Poblans an ynysow oll war-barth yw neb 24,000 hag ogas ha hanter an re na trigys yn Lerwick. Goyeyn ha temprek yw an hin, awos delanwes an mor. Y fydh rew neb naw mis y'n vlydhen, mes mars eus ergh, ny wra pesya moy es unn jydh. Meur a wyns yma, ha niwl y'n hav.

Rannych an ynysow yw kemmysk a Scots ha lavarow norgaghek. Ottomma bardhonek Shetlandek gans Rhoda Bulter:

*Sometimes I tink whin da Loard med da aert,
 An He got it aa pitten tagidder,
 Fan He still hed a nev-foo a clippins left ower,
 Trimmed aff o dis place or da tidder,*

Treweythyow my a grys, pan wrug an Arloedh an bys,
 Ha gorra pub-tra oll war-barth,
 Hag yth esa gesys Dhodho dornas brywsyon,
 Godreghys a'n unn le po y gila,

*An He hedna da hert tae baal dem awa,
 For dey lookit dat boannie an rare,
 Sae he fashioned da Isles fae da ends o da aert,
 An med aa-body fin at hame dere.*

Na nys esa kolonn Dhodho rag aga thewlel dhe-ves,
 Hag i owth omdhiskwedhes mar deg ha mar dreweythus,
 Dell wrug Ev gwruthyl an Ynysow a dhiwedhow an bys,
 Ha gul pub huni oll lowen ow pos trigys ena.

*Dey lichtet fae aa wye, some jöst for a start,
While some bed ta dell rigs an saa coarn,
An wi sics gret gadderie a fok fae aa ower,
A hale new tong wis boarn,*

I a drevesigas a bup le oll, re rag termyn
berr,

Ha re a drigas rag palas parkow ha hasa,
Ha gans kuntellyans mar vras a dus a
bup tyller oll,

Y feu genys taves flamm nowydh,

*A tong o wirds aften hard tae translate,
At we manna belittle or bö,
For every country is prood a da wye at hit spaeks,
An sae we sood be prood a wirs tö.*

Taves a eryow hag yw kales aga threlya
yn fenowgh,

Taves na dalvia dhyn y skornya na
gesya,

Rag y fydh dhe bub bro oll goeth a'y
fordh a gewsel,

Hag yndella y koedh dhyn ny gormola
agan taves ny ynwedh.

Gwel an porth dhe Lerwick

Y'n mis a dheu Yowann a skrif a-
dro dhe John Logie Baird:
dismyger an bellwolok.

Bywnans Ki gans Mark Trevethan

RANN 2

My a yll klewes tus ha kerri ow
tremena hag ena my a hunros a dus ha
kerri ow tremena. Nyns ov vy sur pyth
yw gwirvos namoy. Wosa termyn hir,
my a dhalleth hunrosa blas bewin
ynwedh! Ogh blas bewin. Mes hunros
fell yw. Yma den kuv ow kewsel orthiv
y'n hunros – ny hwer henna yn bywnans
gwir. Mes my a omglew moy ha moy
difun. A allsa bos an blas na gwir? Ny
vynnav vy igeri ow lagas ha dehweles
dhe'm bywnans gwir...mes res yw
dhymm godhvos mar pe an bewin na
gwir. Onan, dew, tri...

Jowl. Yma tamm bewin ena yn tevri.
Ryb ow ganow! Hag yma den pur yn
ogas ow mires orthiv. Ny hevel ev
peryllus ha my a assay drehedhes an
bewin gans ow thaves.

A-barth Duw. Nev yw henna. My a
dheber an tamm a vewin ha mires orth an
den. Ny wrug ev ow frappya. Koynta
hwath, ev a worr tamm moy a vewin a-
dheragov.

'Ottajy, ow flourenn! Pyth yw dha
hanow?'

Kuv lowr yw an den ma, mes fest
gokki. Hanow ragov? Piw a wrussa ri
dhymm hanow? Nyns esa den vyth yn
ow bywnans a wrussa ri dhymm vyth oll.
Heb perghenn ov ha rydh avel an gwyns
soweth.

Ev a dasas ow hota hag ena drehevel
onan a'm garrow. Den divlas! Gwra
mellya orth dha daklow dha honan!

‘A, sirra! Gour os. Ytho, yw Rex dha hanow? Rex? Yw? Yw. Dydh da, Rex, ow maw.’

Reks? Os ta gokki? Reks! Pyth yw styr a henna? Nyns yw henna ow hanow, mester. Mes sirra – henn yw da lowr. Hag ‘ow maw’!

‘Kemmer tamm moy a vewin, Rex. Maw da.’

Wel, mar derydh. Eus moy?

‘Gorta pols, Rex. Yma moy yn ow foket. Ottajy.’

Meurastahwi. Pur vlasus yw. Ny wrug vy dybri kig a’n par ma yn oll ow bywnans.

‘A vynn’ta kavoes tamm moy, Rex?’

Heb wow!

Mes lemmyn, an den jentyl a worr an nessa tamm a gig war an leur a-dheragov. Ny allav ystynn ow honna lowr dhe dhrehedhes an tamm ma. Res yw gul devnydh oll ow krevder dhe sevel ha trebuchya war-rag. Ogh arta an blas na! Yw hemma yn hwir Rysrudh hwath po esov vy lemmyn yn nev?

‘Yn sol! Pur dha. A vynn’ta dos tre genev? Yma moy a gig ena ha le salow ragos.’

Ny allav y grysi. Py par maglenn yw homma?

‘Deus Rex ow maw. Tann tamm moy a gig. Ass os ta ki teg! Nyns yw ow thre pell a-hys an stret ma. My a yll gweles bos dha vywnans kales. My a vynn dha weres. Ott tamm moy.’

Ogh, marthus da yw dha gig. Ha blas dha dhewdhorn a hevel da lowr yn ow throen. My a grys dha vos den da. Ytho gwren ni mos dhe’t h chi leun a gig. My a wra dha sywya.

Ev a dhalleth kerdhes yn lent a-hys

an stret owth hedhi treweythyow dhe dhiskwedhes dhymm tamm byghan a gig. My a syw nebes kammow a-dhelergh dhodho. Mes my a nes dhodho pan dhiskwedh ev an kig. Ro dhymm an tamm na! Prag na redh an kig dhymm lemmyn?

‘Ogas tre eson ni! Ottomma – an chi na. A nyns yw teg, Rex? Deus omma, maw, deus omma.’

Wel, teg lowr yw ragov vy. Eus keun erell omma? Gwynnvys ny allav klewes ki vyth omma y’n lowarth. An den a iger daras an chi.

‘Lucy! Deus omma! Mir orth an pyth a wrug vy kavoes yn Bownder Las! Dro tamm a’n gesigow kig yar yn skon! Bydh kosel, Rex. Lucy yw agan kowethes ha hi a dhre dhis kig yar. A nyns yw hi kuv? Yw. Kuv yw hi. Deus omma Rex.’

‘Oliver. Otta an gesigow. Hag an ki plos na - yw henna oll? Ny welis vy ki mar glav ha hager kyns.’

Mir piw a gews! Gans troen a’n braster na, marthys yw ty dhe alloes ow gweles yn kynsa le!

‘Taw taves, Lucy! Bydh kuv dhodho.’

Ya. Taw taves gast.

‘Ottajy Rex. An kig yar ma yw ragos! Saw ragos. Deus a-ji. Bydh ki da. Deus a-ji.’

Nyns ov vy sur a-dro dhe’n venyn hager na ha – hff hff – yma neb fler koynt yn kyrghynn an daras. Yw an chi ma salow yn hwir, sirra?

‘Deus a-ji, Rex’.

Yth hevel ty dhe vos den jentyl ha termyn hir ny dhybris kig yar. Da lowr. Bedhewgh kuv dhymm. Barth Dyw! An

kig yar ma yw marthys da!

‘Maw da, maw da. My a wra degea an daras dhe vos salow a-ji. Ass os ta kepar ha kroenek.

Meur ras bras, gast. Gwith dha droen yn-mes.

‘My a woer mes nyns eus perghenn dhodho dell grysav. Henn yw an poseekka tra. Y benn a vydh perfydh.’

Bydh? Perfydh yw ow fenn seulabrys. Hag ow horf a wra gwellhe gans moy a gig yar.

‘Lucy. Dro an kloroform. Nyns eus termyn dhe skoellya. Ki da, Rex, maw da. O an kig yar da?’

O. Mes y talvia dhymm diberth lemmyn. Yma ayrgylgh koynt y’n chi ma ha gwell yw genev mos. Ny wrug vy merkya kyns oll an enyvales omma yn kistytow a weder. Ny welis vy enyvales a’n par ma kyns omma yn Rysrudh. Y’n kornell na a-dryv dhis, yw henna kath gans penn goelann? Hag ena rath gans penn kwilky’n? Ha’n enep na? My a’n aswonn dell ov sur. Mes yma korf hogh dhodho ha ny aswonn vy hogh vyth oll.

Martesen re sempel ov rag tus jentyl mes hemm yw re ragov vy. Ny gonvedhav mann hag yma omglewans koynt dhymm omma.

Meur ras a’n kig yar mes res yw dhymm mos. Igor an daras mar pleg. Sirra.

‘Bydh da. Deus omma, maw da. Lucy – ro dhymm an kloroform yn skon!’

‘Parys yw. Otta.’

My a vynnsa agas fydhya sirra hag omlowenhe agas kuvder. Kynth yw hemma an kynsa prys y’m bywnans

nebonan dhe’m barlenna ha byrla, termyn yw dhe vos yn tevri. My a vynn mos. Lemmyn, mar pleg dhywgh! Ha nyns yw da genev an gweh wynn na – kemmer henna dhe ves ynwedh mar pleg!

‘Ki da, ki da. Na borth own. An gweh ma a wra ri dhis hunrosow hweg. Anell yn town, Rex. Ki da. Anell yn town.

Gas dhymm mos mar pleg. Gas dhymm. Mar pleg? Gas... gas...benyn euthyk... gas...

Ogh.

Ple...pleth esov vy?

Konines?

Kansow anedha! A-barth Duw – gwynn ow bys! Py konin a wrav vy dybri kynsa? Ty! Harth!

Yeth an Werin

Yeth an Werin yn Lannstefan

Yma Yeth an Werin nowydh ow talleth yn Lanstefan. Ottomma chons rag klappya yn Kernewek y’n rann est a Gernow.

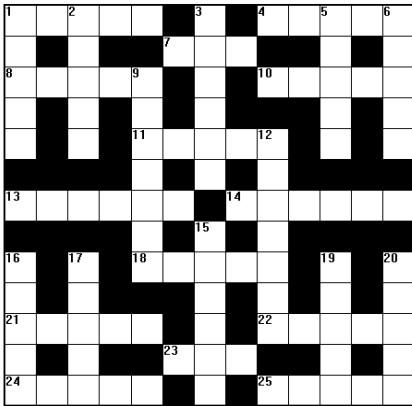
Kernewegoryon oll yn Kernow Est ha Kernow Gledh - po pella, dewgh dhe Ostel An Karow Gwynn (*White Hart*) dy’Lun an 20ves a-vis Hedra a-dhworth dhe 19.30.

Mars esowgh hwi ow kewsel kernewek dres lies blydhen po mars esowgh hwi orth hy dyski termyn berr, y hyllir kewsel ha goslowes orth an yeth gans kowetha.

Rag derivadow pella:

sarahcooke211@yahoo.co.uk

Krowseryow
gans Ray Edwards

a-dreus:

1. Bold (5)
5. Tast (5)
7. Pow (3)
8. Kynsa rann lyver, martesen (5)
10. Rag degea chi (5)
11. Kas (5)
13. Spyrys drog (CW 1194) (6)
14. An jydh wosa hedhyw (6)
18. Ermit (5)
21. Gonis (7)
22. Ambos (5)
23. *Mos*, 2a person (3)
24. Fia (5)
25. Tekhe (5)

war-nans:

1. Tros ki (5)
2. *Rag + my* (5)
3. Ober gobrys (6)
5. Troha (5)
6. Kerdhes a-dro (5)

9. Keredhi (7)
12. Oberi (7)
15. Le may ma'n vregh junys dhe'n korf (6)
16. Fyll (5)
17. Kavoes neppyth rag mona (5)
19. Golowder (5)
20. An mis ma (5)

Gorthybow dhe'n krowseryow
mis Gwynnala 2014

Henhwedlow Kernow
gans Pol Hodge
Pedrek

Yn termyn eus passys yth esa den.

Den da o ev. Mes res yw dhyn ni dalleth orth an dallethvos. Nyns esa glaw vyth yn Kernow rag bledhen. An parkow hag ena an goveryow hag ena an fentynyow eth ha bos segh.

Pobel an arvor kledh eth dhe weles pronter aga eglos, den dhyworth Iwerdhon, Gwedhenek. Ev a leveris dhe'n dus dhe bysi dhe Dhuw. I a'n gwrug.

Nessa dydh y teuth dhe Lannwedhenek skath vyghan hag ynni den sans – Pedrek.

Distowgh Pedrek a leveris y fydh glaw. Yth esa edhom ragdho ev pysi dhe Dhuw. Ev a'n gwrug. Ha nessa dydh, yth esa... howl ha howl ha moy howl – heb banna vyth glaw.

Ha Duw ollgallosek a leveris dhe Bedrek, “Ty yw godhus. Ny wrav vy ri glaw dhe'm gwlas, gwrys dhyworth an Kernowkopia, awos bos pader ynn unnik dhyworthis. Res yw mos dhe'n Treth ar Lynn. Ena ty a wra metya er bynn bleydh. Na borth own anodho.”

Ha Pedrek a wrug yndella. Orth Treth ar Lynn (*Harlyn* yn Sowsnek) Pedrek a wrug metya gans bleydh – ha dov o an best ma. Pedrek a ros gras dhe Dhuw rag an bleydh. Duw a worthybis dhe Bedrek gans erghyans gasa y welen ha'y glogh gans an bleydh.

Ynwedh, ena orth y wortos war an treth yth esa skathik – skathik hudel heb rev ha heb gool. Pedrek eth ynni ha distowgh yth omgavas ev yn kres an mor gans Kernow saw linen loos war an gorwel.

Yth esa an den yn mysk hager aweyl. Pedrek a welas kommol mar dhu avel glow ow tewlel glaw war Gernow. Mes an skathik hudel a besyas ha wosa pols Pedrek a welas enys las. An skathik heb rev ha heb gool a diras war dewes an enys.

Pedrek a lammas yn mes hag eth war dhiwlin rag ri gras dhe Dhuw. Pan wrug ev gorfenna pysi an skathik o gyllys.

Pedrek eth aberth yn koos a wrug kudha an enys ma. Hag ena yth esa poll hag yn poll ma yth esa pysk. Yth esa marth dhe Bedrek pan wrug an pysk neuva dh'y dhorn.

An nos na Pedrek a gegas an pysk –

mes ny wrug ev dybri an penn po an lost po an dreyn. Pedrek a dhaskorras an eskern y'n poll ha ri gras dhe Dhuw rag an pysk.

Nessa dydh yth esa marth bras dhe Bedrek – ena y'n poll yth esa an pysk hag y neuvas dhe dhorn. An nos na Pedrek a geginas an pysk – mes ny wrug ev dybri penn po lost po dreyn. Pedrek a dhaskorras an dreyn y'n poll ha ri gras dhe Dhuw rag an pysk.

An jydh wosa henna Pedrek a welas an pysk y'n poll arta hag y neuvas dhe dhorn. An nos na Pedrek a geginas an pysk – mes na wrug ev dybri penn po lost po dreyn. Pedrek a dhaskorras an dreyn y'n poll ha ri gras dhe Dhuw rag an pysk.

Hag yth esa an marth ma ow hwarvos pub dydh rag bledhen mes pan wrug Pedrek hwilas an pysk y'n poll yth esa saw korf eskern.

Mes war an treth yth esa an skathik arta orth y wortos. Pedrek a lammas ynni. Ha'n skathik hudel, heb rev ha heb gool, a dhehwelis poran dhe'n tyller war Dreth ar Lynn mayth esa an bleydh.

An bleydh a withas gwelen ha klogh rag Pedrek. Duw a ros erghyans dhe Bedrek rag ledya an bleydh dhe boll. Pedrek a gemeras y welen hag y glogh ha leverel farwel dhe'n bleydh. An poll na eth ha bos aswonnys avel Bleydhboll (po *Blable* yn Sowsnek).

Pan wrug Pedrek dehweles dhe Lannwedhenek yth esa lies tiek rych ha pur lowen awos bos glaw da oll an vledhen distowgh wosa Pedrek dhe asa Kernow. Mar lowen ens i gans Pedrek i a dhashenwis Lannwedhenek. An hanow nowydh o yn neb yeth fansi –

Sowsnek – *Pedrek's Stow* po *Padstow* yn kows a hedhyw.

Pedrek oa veu gwrys sens gans y eskern gwithys yn kist ivori. Lemmyn mar ger dhe'n pobel o an gist ma an venegh a wrug y gemeras dhe gres an Halfowydh. Ena an venegh a fondyas tre Bosvenegh. Klogh Sen Pedrek o gwithys an abatti.

Wosa y viaj war an mor Pedrek a veu gwrys sans tasek an mor a Gernow. Ha Sen Peran a veu gwrys an sans tasek tir a Gernow. Ha Mighal, an el neb a dheuth dhe Gernow rag gweres an Gernowyon gans kana, ev a veu gwrys sans tasek an ebron. Ytho yma tri sans tasek a Gernow, Pedrek ha Peran ha Mighal an el.

Ha nevro nys es a an parkow ha prasow Kernow segh arta. Hemm yw an prag y kevir an gwella dehen yn bys omma yn Kernow...

... mes henn yw hwedhel rag termyn aral.

<p style="text-align: center;">SES 2014 gans Philip Newton</p>
--

Mis Gortheren, SES a hwarva yn Slovaki.

Pyth yw SES? *Somera Esperanto-Studado* (Skol Hav Esperanto) yw, ha yeth wruthys (po yeth kreftus) yw Esperanto. L.L. Zamenhof a's gwrug orth diwedh a'n 19ves kansbledhen ha ri dhedhi gramasek sempel ha rewlys.

Chons dhe dhyski po dhe braktisya an yeth yw SES. Haval dhe'n Bennseythen Gernewek yw, mes dres seythen dhien, po 9 dydh, dhe wir (hevleni dhyworth dy'Sadorn dhe

dhy'Sul, 12ves dhe 20ves a vis Gortheren).

Kepar dell eus dres an Bennseythen Gernewek, yma klassys pub myttin rag lies nivel, dhyworth dallethoryon lan dhe dus avonsys. Ha rag an re nag yw res (po hwans) dhedha dyski, yth esa klass a lien Esperanto.

Yth esa dew klass a bub nivel, ma na vo an klassys re leun: 11 dyskador ha dyskadores. Rag an dhallethoryon lan, an eyl klass a usya method hengovek, hag y gila an "method didro", ma na gewsi an dyskador marnas Esperanto, ow tiskwedhes styr an geryow gans lymnansow ha movyansow.

Dohajdyhweyth, yth esa hwarvosow divers: nebes dedhyow, yth esa viajyow (a-dro dhe'n dre mayth esa SES; dhe bark gans bualyon; ha dhe wedhva), ha nebes dedhyow, y hwarva kowsow a-dro dhe destennow divers kepar ha yethow erel, enevales a'n koos, po gul devnydh a'n Kesrosweyth yn tihanow, hag yth esa ynwedh kors byghan a dhons po chons dyski gul origami ... ha lies hwarvos aral.

Ha pub gorthugher, yth esa deklaryansow rag an nesa dydh (treyls yn Sowsnek rag an dhallethoryon) ha wosa henna keskan.

Wosa an keskanow, an re na vynnens hwath koska a ylli dewis: mar pe da gansa moy a ilow, y hyllens mos dhe "disco" ryb an barr ha donsya po eva po kewsel po goslowes orth ilow, ha mar pe da gansa bos yn tyller moy kosel, yth esa "gufujo" ("oulva") rag an "oulys" na pub nos, may hyllens i eva te ha dybri tesennow kales ha keskewsel yn lev isel.

Moy es 250 person dhyworth moy es 25 gwlas a dheuth dhe'n SES hevleni.

Ny dheuthons dhyworth Europa hepken; yth esa ena tus dhyworth Korea, Kanada, ha Taiwan ynwedh! My a glewas bos SES an brassa hwarvos a'n par na, rag dyski Esperanto dres an hav.

Derivas an Wask diworth Matt Blewett

MAGA yw pur lowen gans sewena aga 'Seythun Kewsel Kernewek', (#*speakcornish*) mis-Est. Milyow a dus, a viras orth an wiasva:

www.learncornish.com

ha skeusennow ha fylmow berr a dus ow kewsel Kernewek a veu postys ena.

argemyn:

Radyo an Gernewegva

Radyo an Gernewegva yw towlenn radyo yn Kernewek pub seythun; restrys yw gans Matthew Clarke ha dell leverir yth yw an gwella ilow ha kows y'gan taves kernewek. Y hyllir goslowes orth:

www.anradyo.kernewegva.com

Kowethas an Yeth, 1

Kowethas an Yeth Kernewek re dhegemmeras £28,400 a-dhiworth Arghas Ertaj an Loteri rag ragdres nowydh henwys Taves an Tir dhe vos gwrys yn Lanneves, An Hay (Pennsans) ha Talgoes (Rysrudh). An kemmyniethow ma ha skolyow a vydh skoedhys dhe hwithra ertaj an yeth Kernewek y'ga ranndir, henwyn tyller ha henwyn teylu rag ensampel.

Dalleth a wrug gans 'Kernow Kwiz' yn Lanneves dhe'n 19ves a vis Est, skeusenn folenn 12.

Lyver, sidi ha mappow a vydh pareusys ha fardellow asnodhow rag skolyow ha bagasow kemmynieth ha'n ober gorfennys a vydh gwelys yn kovadhow an Gresenn Gernow nowydh yn Rysrudh.

Y fydh skoedhys ynwedh gans Kresenn Govadhow Kernow yn Truru ha'n Servis Kyrghynnedh Istorek

Loveday Jenkin, Kaderyores an Kowethas a ros dynnargh meur dhe nowodhow an gront ow leverel y fedha avonsyans da rag Kernewek.

Ha lyther-nowodhow nowydh re beu dallethys gans Tir an Taves, gelwys 'A-dro dhe'n Vro'.

Y'n kynsa lyther yma derivas a-dro dhe'n Kernow Kwiz, a-dro dhe Rob Simmons, Soedhek an Ragdres (skeusennow folenn 12) ha seminar synsys mis-Gwynngala henwys 'Agan Henwyn, Agan Kernow' ha trenyans rag bodhogyon dhe Soedhva Govadhow, Truru.

Pella kedhlow:

kowethasanyeth@g.mail

Kowethas an Yeth, 2

Kowethas an Yeth a synsis **Dydh Gwari Fleghes** yn gwerthji lyvrow Waterstones, Truru, dhe'n 30ens a vis-Est, ha chons dhe fleghes (ha tevesogyon) klewes hwedhlow lennys yn Kernewek ha Sowsnek, rag ensampel 'Topsy ha Tim a wra kampa' (skeusenn kudhenn an lyver nowydh ma, folenn 12).

Servis Eglos dydhyas avisys

An Revrond Jane Kneebone a lever y lydh Servis Goeldheys, mis-Hedra, dhe Eglos an Bluw Tresulwedhen.

Pella derivadow a-dhiworth:

Rev Jane Kneebone

☎ 01637 873135

☎ 07966 703924

janekneebone@gmail.com

Nawbedrek

A yll'ta dismygi an ger a naw lytherenn? Py lies ger a moy es 3 lytherenn a yll'ta kavoes, res yw dhis devnydhya pub lytherenn unnweyth yn pub ger ha res yw dhis devnydhya an lytherenn yn kres an pedrek yn pub ger.

K	E	W
H	S	E
O	N	S

Gorthyp mis-Gwynngala: **prysweyth**

Lyvrow Nowydh

Dew lyver nowydh a veu lonchys an Yow kyns an Orsedh yn Penntorr.

Kynsa, **Berth Nans an Tamer** yw dyllys gans Gorsedh Kernow £6.50, ISBN 078-1-903668-10-8. Ynno y redir bywskrifow berdh an Orsedh, nebes anedha tremenys, re erell hwath yn fyw hag owth oberi rag Kernow. Kevernys veu gans Ann Trevenen Jenkin gans

gweres berdh erell.

Ha nessa yma **Henwyn tyller Penntorr ha'y Ranndir**, pareusys gans Ken George ha dyllys gans Kesva an Taves Kernewek, £3 + lytherdoll, ISBN 978-1-908965-11-0.

Y'n lyver ma yma moy es 250 hanow tyller a-dhiworth pypm pluw. An henwyn re beu kuntellys a-dhiworth an mappa skeul 1:25,000 ha hwithrys yn skiansek gans Dr George ow tiskwedhes furvow istorek mars eus.

An pypm pluw yw: pluwow Seviek, Trevanta, Sen Yowann, Magor ha Rama. Yn pluwow ma 66 kansrann an henwyn a's teves devedhyans sowsnek ha 34% a dheu a'n yeth kernewek. Treylyansow dhe Gernewek yw profys rag an re sowsnek. Dell hevel Kernewek o gyllys a'n ranndir ma ynter 1250 ha 1300.

Kesva an Taves Kernewek re dhellos ynwedh lyvrigow a-dro dhe Hellys, Ryskammel ha Pennrynn pan veu synsys an Orsedh y'n trevow na. An vlydhen 2015 a vydh tro Sen Ostell.

Kowethas an Yeth Kernewek ha Kesva an Taves Kernewek;
Gwerthow: ☎ 01736 811083
Ebost: kowethas@hotmail.co.uk

Erthyglow ow tos ...

Y'n misyow a dheu y teu hwedhlow hag erthyglow a-dhiworth **Fred Coxon**, **Pat Parry** ha **Mary Sutcliffe** yn mysk erell.

Dihares a wren nag eus pup-prys spas yn An Gannas dhe dhylllo erthyglow distowgh

argemyn:
Gwerthji Kernewek

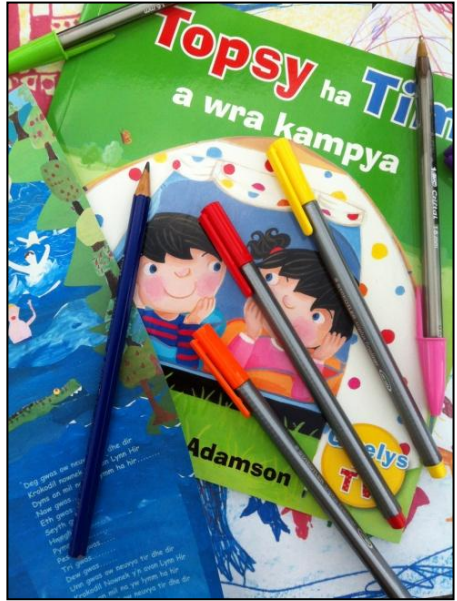
**Keskewsel, 24 Plen an Varghas,
Ryskammel, PL32 ☎ 01840 211725
(dyghtyer Jerri Jeffries).**

A-ugh: Kernow Kwiz, Lanneves

**Skeusenn a-ugh: Rob
Simmons, Soedhek Ragdres
Taves an Tir rag Kowethas
an Yeth Kernewek.**

**Skeusenn kudhlenn an lyver
'Topsy ha Tim a wra kampa,
dyllys gans Kowethas an Yeth
Kernewek.**

An Gannas 2014
**An Gannas yw dyllys pub mis gans
Kowethas an Yeth Kernewek.
Pennskrifur An Gannas yw
Graham Sandercock hag yw lowen
dhe dhegemmeres ethyglow ha
skeusennow dhe vos dyllys:**
grahamsandercock@blueyonder.co.uk

